

**Oponentský posudek na magisterskou diplomovou práci Bc. M. Buršíkové na téma
„Antipredační chování pěnice vlašské (*Sylvia nisoria*)“**

Předložená práce je shrnuta na 49 stranách textu, obsahuje 12 obrázků a 7 tabulek. Součástí práce je 9 příloh. Seznam literatury čítá úctyhodných 212 pramenů. Studie je poměrně pečlivě zpracována s minimálním počtem překlepů a chyb. Nasbíraný materiál je postačující pro statistické zpracování dat. K práci mám následující dotazy a komentáře:

1) Úvod – Text je čtivě napsán, přesto si myslím, že některé odstavce se práce příliš netýkají (např. odstavec o ostražitosti, krypsi, popis obecného dimorfismu u ptáků – jedná se navíc o mnohem složitější téma). Je autorce známo, kterého predátora napodobují mlád'ata sovy králičí (*Athene cunicularia*)?

2) Materiál a metodika – popis atrapy (s. 17-20) – domnívám se, že velká část textu měla být zahrnuta spíše do diskuze. V textu postrádám informaci, zda byly pěnice vlašské individuálně značené (např. barevný kroužek). Jakým způsobem byly v oblastech s vyšší denzitou pěnice vybírány pokusované páry? Nemohlo dojít k ovlivnění sousedních párů, které následně vstupovaly do pokusu? Některé prezentované atrapy nejsou příliš kvalitní. Nemohlo například u krahujce dojít ke zkreslení výsledků? Jak byly atrapy umístěny vzhledem k hnízdu? (čelem k hnízdu, zády k hnízdu,...).

3) Statistické zpracování – jedná se o rutinní statistické metody, přesto bych uvítal informaci o použitých funkcích v programu R. Chybí také informace o použití link funkce a jaký byl použit výběr faktorů do modelu. Byl faktor pořadí atrapy použit jako kontinuální nebo kategoričká proměnná? Prosím upřesnit. Čas pokusu mohl být do analýz zařazen jako kovariát, autorka by se tak vyhnula nepříjemnému zjištění, že v poledne nejsou ptáci ochotní reagovat.

3) Výsledky – Celkový počet pokusovaných párů lze vyčíst z metodiky. Měl by ale být uveden také u jednotlivých výsledků (např. počet provedených pokusů je logicky mnohem vyšší než počet pokusovaných párů což si musí čtenář domyslet). Jakou funkcí byl aproximován vztah v obr. 12? Jak byl například hodnocen pouze průlet krmícího zvonka?

4) Diskuze – výsledek, že pěnice tráví více času varováním u hnízda v přítomnosti jiných druhů ptáků může být vysvětlen i prostou nesnášenlivostí druhu a ochotou varovat při sebemenším vyrušení. Autorka by toto vysvětlení měla zahrnout jako možnou alternativu. Výsledek vlivu

sezóny na podíl času stráveného na viditelném místě je dle mého názoru velice zajímavý. Kromě vysvětlení, které autorka nabízí (vyšší míra rušení na Načeratickém kopci, kde probíhaly pokusy v prvním roce výzkumu) by bylo dobré zohlednit také fyziognomii habitatů. Neliší se například studované lokality denzitou trnitých keřů a tedy průhledností terénu? Absenci reakce na ťuhýka obecného může navíc podpořit fakt, že pěnice vlašská migruje do omezené oblasti subsaharské východní Afriky, kde se kromě ťuhýků (Laniidae) vyskytují i zástupci čeledi Malaconotidae (bush-shrikes), které žijí podobným způsobem jako pěnice vlašská a vzhledem připomínají ťuhýky.

Podle mého názoru je práce kvalitně zpracována, plně ji doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm výborně.

Mgr. Jan Riegert, Ph.D.

V Českých Budějovicích, 18.5.2016

Posudek na magisterskou diplomovou práci:

M. Buršíková: **Antipredační chování pěnice vlašské (*Sylvia nisoria*)**

Předložená diplomová práce se zabývá reakcí pěnice vlašské na přítomnost nepřátel v okolí hnízda. Téma je to tradiční a i nadále zajímavé.

Z kladů práce bych vyzvedl experimentální přístup uplatněný na druhu, který nebyl doposud po této stránce detailně studován. Celkově se mi práce líbí a přes dílčí nepřesnosti a neobratnosti je napsána poměrně dobře a s přehledem.

Dílčí výhrady:

- 1) Kapitola 1-Úvod na mne působí poněkud rozháraně. Není to plnohodnotná rešerše - na to je příliš krátký a citovaná literatura je hodně neúplná. Také je citování na mnoha místech jaksi arbitrární (tzn. je citována např. jedna case studie místo dostupného review apod). Na druhou stranu to není ani dobrý a standardní úvod ke článku. Ostatní části DP naopak působí, jako by chtěly být jakýmsi odborným článkem psaným česky. Nevyznám se v tom.
- 2) Kapitola 3.1.1. - systematické pojetí čeledi Sylviidae se v poslední době dosti změnilo a není vhodné vycházet ze zdroje z roku 2001.
- 3) Nechápu Tabulku 1 - jak může být $denDF = 224$, když bylo autorčinými slovy "zpokusováno" celkem jen 27 hnízd (12 v r. 2014 a 15 v r. 2015)? Vzhledem k tomu, že je zmiňováno použití "smíšených lineárních modelů" (str. 24) tak mám podezření, že zde došlo k čemusi statisticky velmi nepřeknému. S analýzou takovýchto dat ale nemám zkušenosti a snad se mýlím.
- 4) Design studie mi není úplně jasný: za každý typ zvířete (predátor hnízda, dospělci, (pseudo)kamarád=ťuhýk, indiferent) je zde jen jeden druh (možná u predátora hnízda byly myšleny dva, tedy sojka a straka). Navíc některé druhy zapadají do více kategorií, např. krahujec jistě nepohrdne hnízdem s mláďaty. Jak je potom možné bez replikace typu zvířete činit závěry o reakci na různé typy (ne)přátel místo pouhých závěrů o konkrétních druzích?
- 5) Diskuze je značně neúplná. Srovnání výsledků je zde provedeno jen s několika málo předchozími studiemi pěnic a ťuhýků. Chybí zasazení do širšího kontextu a není jasné, co nového jsme se dozvěděli.
- 6) Nelíbí se mi plýtvání papírem díky jednostrannému tisku. Když už se DP svazují trošku aušusově do kroužkové vazby tak jednostranný tisk jistě není formálně opodstatněný.
- 7) Formální detaily na vyžádání vynechávám, jen si neodpustím poznámku, že literatura je celkově dosti odbytá (chybějící ročníky, někdy zkratky časopisů jindy plné názvy, velká vs malá písmena). Vrcholem je citace práce Syrová et al. jako *in prep* už přímo s časopisem (PlosOne) - to se opravdu nedělá.

Celkově však s radostí konstatuji, že Markéta Buršíková podle mne splnila nároky kladené na samostatnou práci studenta magisterského stupně studia a její diplomovou práci s potěšením doporučuji k obhajobě.

Vladimír Remeš, oponent
V Olomouci, 19.5.2016